

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 14. oktober 2016
Sagsnummer: 2016-221

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om endelig fælles henstilling om fiskeriregulering i syv danske Natura 2000 områder i Nordsøen og Østersøen i medfør af habitatdirektivet og den fælles fiskeripolitik.

Da den fælles henstilling endnu ikke er afsendt til Kommissionen, kendes den præcise dato for offentliggørelsen af den delegerede retsakt endnu ikke og dermed heller ikke deadline for eventuel indsigelse mod den delegerede retsakt.

Det danske forslag skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet af bundhabitater for de fiskearter, som anvender rev i deres livscyklus.

8 dage fra modtagelsen af dette notat, vil regeringen lægge dette grund og fremsende den fælles henstilling til Kommissionen.

Regeringen forholder sig positivt til forslaget om en gennemførelse af tiltag i fiskeriforvaltningen, som følger af Unionens miljølovgivning og den nye grundforordning i den fælles fiskeripolitik.

Regeringen støtter den fiskeriregulering, Danmark som initierende medlemsstat har udarbejdet på baggrund af en videnskabelig rådgivning i fællesskab mellem de berørte medlemsstater (Sverige og Tyskland) og med interessentinddragelse.

Regeringen arbejder endvidere for, at reglerne bliver så enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive som muligt i forhold til beskyttelseshensynene.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

NaturErhvervstyrelsen/Departementet
Sags.nr.: 2016-29-29-02196/ 2016-9975
Den 14. oktober 2016
MFVM 146

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Om endelig fælles henstilling om fiskeriregulering i syv danske Natura 2000 områder i Nordsøen og Østersøen i medfør af habitatdirektivet og den fælles fiskeripolitik (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Danmark har i henhold til habitatdirektivet udpeget en række Natura 2000 områder på havet med henblik på beskyttelse af rev. I medfør af den nye grundforordning om den fælles fiskeripolitik (forordning 1380/2013), skal forslag til fiskeriforanstaltninger, som medlemsstaterne tager initiativ til med henblik på overholdelse af forpligtelserne i EU's miljølovgivning, koordineres regionalt og fremsendes i form af en fælles henstilling til Kommissionen. Danmark ønsker at gennemføre fiskeriforanstaltninger i syv danske Natura 2000 områder i henholdsvis Kattegat og den vestlige Østersø for beskyttelse af rev. Samtlige Østersølande har fiskerirettigheder i det ene område beliggende i Østersøen, mens Sverige og Tyskland har fiskerirettigheder i alle syv områder. Danmark har derfor udarbejdet forslag til fiskeriregulering, som regionalt har været drøftet med Østersølandene. Der er tidligere oversendt notat til Folketingets Europaudvalg om påbegyndelsen af denne proces den 21. marts 2016 og der er ikke ændringer i forslaget. Den endelige fælles henstilling, der er baseret på det danske forslag er nu udarbejdet. Henstillingen vil derfor via henholdsvis Scheveningen¹- og BALTFISH-samarbejdet² vil blive fremsendt til Kommissionen med henblik på gennemførelse som en delegeret retsakt. Fremsendelse til Kommissionen forventes at ske i midten af oktober 2016. Da den fælles henstilling endnu ikke er afsendt til Kommissionen, kendes den præcise dato for offentliggørelsen af den delegerede retsakt endnu ikke og dermed heller ikke deadline for eventuel indsigelse mod den delegerede retsakt. Det danske forslag skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet af bundhabitater af de fiskearter som anvender rev i deres livscyklus. 8 dage fra modtagelsen af dette notat, vil regeringen lægge dette grund og fremsende den fælles henstilling til Kommissionen.

¹ Scheveningengruppen består af de medlemsstater, der har direkte fiskeriinteresser i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, det vil sige Danmark, Sverige, Storbritannien, Tyskland, Nederlandene, Belgien og Frankrig.

² BALTFISH mødes dels i en bred kreds (Østersøens regionale Råd, grønne organisationer, ICES samt berørte medlemsstater), dels en High Level Gruppe, hvor fiskeridirektørerne udgør kernen. Kommissionen er repræsenteret i begge fora. BALTFISH er i Østersøen drivkraften i regionaliseringsprocessen, ikke mindst med hensyn til formulering af fælles henstillinger på fiskeriområdet.

Baggrund

I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013, særligt artikel 18, lægges der op til et udvidet regionalt samarbejde mellem medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse, inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. De pågældende medlemsstater kan med hjemmel i artikel 11 og 18 fremsende en fælles henstilling om en fiskeriregulering til Kommissionen, der på den baggrund kan vedtage en endelig fiskeriregulering.

Forslaget om regulering af fiskeri i de danske Natura 2000 områder skal vedtages af Kommissionen med hjemmel i den nye grundforordning, særligt artikel 11, stk. 2, og 18 som en delegeret retsakt. Den delegerede retsakt kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på 2 måneder. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med simpelt flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Kommissionen træffer de nødvendige foranstaltninger under hensyn til den foreliggende videnskabelige rådgivning senest tre måneder efter modtagelsen af en fuldstændig anmodning fra den initierende medlemsstat og eventuelt fælles henstilling fra de berørte medlemsstater.

Formål og indhold

Den nye fælles fiskeripolitik lægger op til et øget regionalt samarbejde mellem medlemsstaterne. De overordnede rammer indgår i den nye grundforordning 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik. De forslag til fiskeriforanstaltninger, som eksempelvis Danmark tager initiativ til med henblik på overholdelse af forpligtelserne i Unionens miljølovgivning (Natura 2000³), skal således koordineres regionalt og fremsendes i form af fælles henstillinger til Kommissionen. De fælles henstillinger danner grundlag for Kommissionens efterfølgende vedtagelse af de fremsendte fiskeriforanstaltninger gennem en delegeret retsakt. I det konkrete tilfælde er Danmark initiativtager og ansvarlig for processen i forhold til berørte medlemsstater mv.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets ansvar i relation til fiskeri at sikre den nødvendige beskyttelse af de naturtyper og arter, som de udlagte Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte i henhold til habitatdirektivet. Indsatsen i 2. planperiode (2016-2021), er i henhold til naturplanerne en målrettet beskyttelse af revstrukturer mod ødelæggelse som følge af fysiske forstyrrelser, som eksempelvis fiskeri med bestemte redskaber.

Miljø- og Fødevarerministeriet har udarbejdet to sæt af forslag til fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af rev, som omfatter henholdsvis fire Natura 2000 områder i Kattegat og tre områder i Bælthavet og vestlige Østersø, hvor Sverige og Tyskland har historiske fiskerirettigheder. Samtlige Østersølande har ligeledes fiskerirettigheder i det ene af de tre områder i vestlige Østersø. Dette tiltag supplerer den beskyttelse, som i form af national bekendtgørelse trådte i kraft pr. 1. september 2013, hvor rev i en række kystnære Natura 2000 områder blev beskyttet mod fiskeri med bundslæbende redskaber (fire områder), men hvor kun danske fiskere kan fiske, samt de fælles henstillinger, som blev sendt til Kommissionen tidligere. Der er fremsendt notat til Folketingets Europaudvalg om de fælles henstillinger den 26. januar 2015. Denne regulering trådte i kraft 1. januar 2016, og omfatter regulering af bundslæbende fiskeri i 10 Natura 2000 områder.

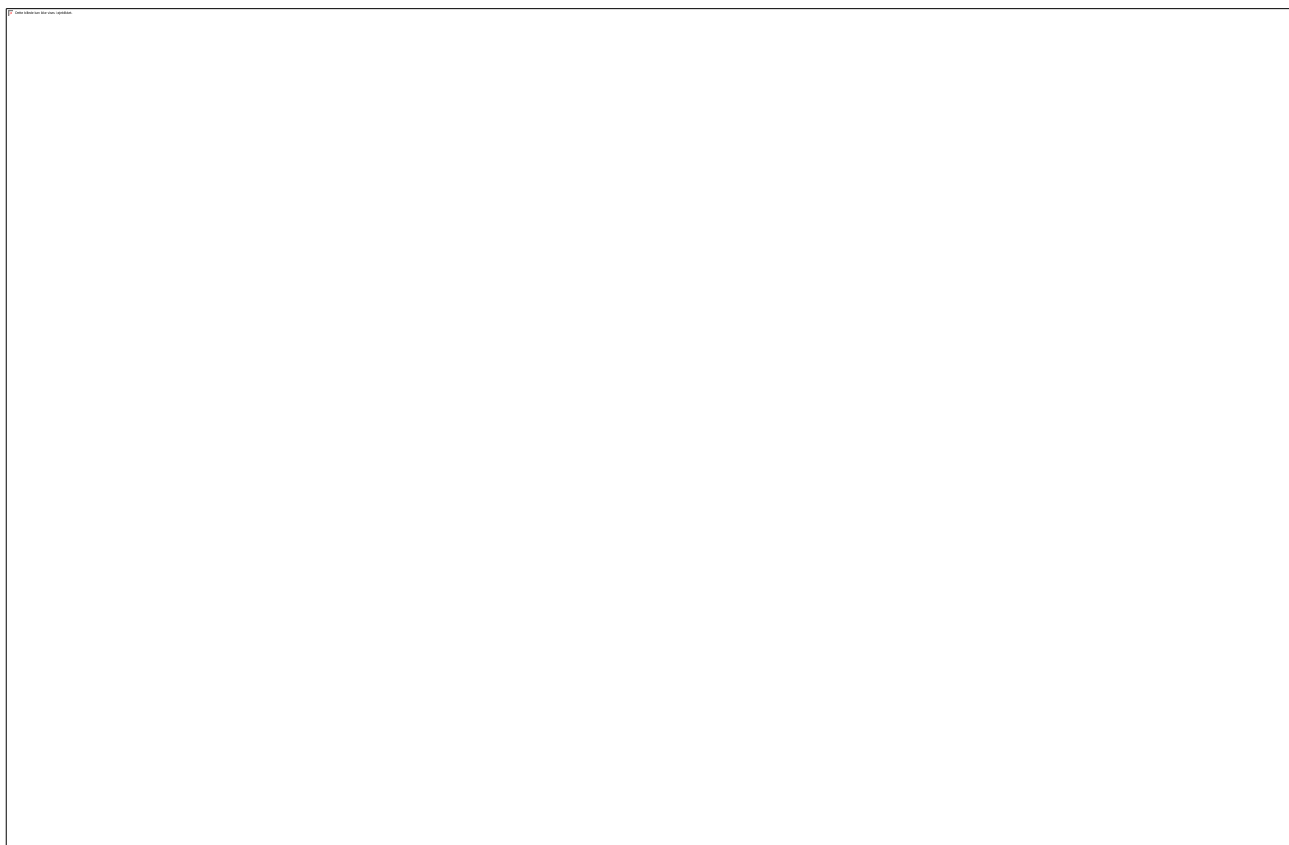
³ Natura 2000 er betegnelsen for et netværk af beskyttede naturområder i EU. Områderne i Danmark er udpeget af Miljø- og Fødevarerministeriet, og skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Grundlaget for Natura 2000 er EU's naturbeskyttelsesdirektiver, som består af fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet.

Grundlaget for de udarbejdede forslag er gennemført kortlægning af marine naturtyper og de i naturplanerne angivne trusler og hertil hørende indsatsprogrammer. Miljø- og Fødevareministeriet ønsker med de to forslag til fiskeriregulering at leve op til habitatdirektivets forpligtelser ved at sikre fuld beskyttelse af kortlagte rev i syv Natura 2000 områder i forhold til forstyrrelse som følge af fiskeri (habitatdirektivets artikel 6). Kortlagte revstrukturer beskyttes med en bufferzone (sikkerhedszone), så forstyrrelser som følge af fiskeriaktivitet ikke kan forekomme. Bufferzonen er fastsat til 240 meter efter videnskabelig rådgivning fra Danmarks Tekniske Universitet, Institut for Akvatiske Ressourcer, DTU Aqua og ICES.

De foreslåede fiskeriforanstaltninger kan sammenfattes til følgende:

- Forbud mod anvendelse af bundslæbende redskaber i områder kortlagt som stenrev og boblerev samt i de udlagte bufferzoner
- Forbud mod alle former for erhvervsfiskeri i områder kortlagt som boblerev samt i de udlagte bufferzoner.

Herunder ses en oversigt over det marine Natura 2000 netværk og de syv områder i Kattegat samt Bælthavet og Østersøen, som forslagene omfatter: Kattegat – ”Store Middelgrund” (i EEZ), ”Schultz og Hastens Grund samt Briseis Flak”, ”Havet omkring Nordre Rønner” og ”Strandenge på Læsø og havet syd herfor” samt Østersøen – ”Adler Grund og Rønne Banke” (i EEZ), ”Flensborg Fjord og farvandet omkring Als” samt ”Centrale Storebælt og Vresen”:

DTU Aqua har for Miljø- og Fødevareministeriet analyseret fiskerimønstret i de syv Natura 2000 områder, som de to forslag omfatter. Analyserne omfatter dansk, svensk, tysk, polsk fiskeri. Øvrige Østersølande anvender ikke området til fiskeri og har på forhånd tilsluttet sig det danske forslag. Analyserne tager udgangspunkt i det fiskeri, som udøves af fartøjer over 12 meter. Analyserne viser, at der ikke udøves fiskeri i områder kortlagt som rev. Der er i den sammenhæng set på fiskerimønstret tilbage til 2010. Der udøves endvidere ikke fiskeri i de foreslåede

bufferzoner. Analyserne omfatter ikke mindre fartøjer under 12 meter. Det kan således ikke udelukkes, at mindre fartøjer udøver et begrænset fiskeri i dele af bufferzonerne. Denne problemstilling har været drøftet med Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation på en række møder. Den regionale proces med Sverige, Tyskland og Polen har ikke givet anledning til ændringer af de foretagne analyser.

Miljø- og Fødevareministeriet har været i tæt dialog såvel med fiskerierhvervet som med andre relevante organisationer om de danske forslag. Samtlige interessenter har været direkte involveret via Miljø- og Fødevareministeriets 'Natura 2000 Dialogforum'⁴, ligesom der har været afholdt møder med Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation henover efteråret 2015. Her oplyste fiskerierhvervet, at der måske var et mindre fiskeri i bufferzonen for et af delområderne beliggende kystnært i området 'Flensborg Fjord'. Dette eventuelle begrænsede fiskeri har Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation ikke kvantificeret. De øvrige medlemsstater er ikke et fiskeri i bufferzonerne for deres mindre fartøjer. De regionale rådgivende råd for henholdsvis Nordsøen og Østersøen har også været hørt. Der har endvidere været afholdt en række uformelle møder med Kommissionen og møder med de svenske, tyske og polske miljø- og fiskerimyndigheder om de danske forslag i en til formålet nedsat arbejdsgruppe.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt.

Nærhedsprincippet

Forslaget vil være et led i gennemførelsen af Unionens miljølovgivning og den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

De statsfinansielle udgifter til kontrol med de syv Natura 2000 områder skal ses i sammenhæng med udmøntningen af landingsforpligtelsen i den fælles fiskeripolitik, som også skal kontrolleres. Det skønnes således muligt at kunne prioritere udgifter til kontrol inden for de allerede aftalte rammer.

Kontrol forventes gennemført som led i den risikobaserede fiskerikontrol med særlig fokus på aktiviteter i de udlagte områder.

Miljø- og Fødevareministeriets forslag til fiskeriforanstaltninger vil ifølge DTU Aquas analyser ikke medføre væsentlige omkostninger for fiskerierhvervet, for danske såvel som udenlandske fiskere. Det forventes, at fiskerierhvervene kan opveje de eventuelt tabte fangstmuligheder, der måtte foregå i den udlagte bufferzone ved fiskeri i andre områder i Kattegat og vestlige Østersø. Samlet set vil de foreslåede fiskeriforanstaltninger ikke medføre betydelige erhvervsøkonomiske omkostninger. De samlede landinger fra de syv områder er opgjort (gennemsnitlig landingsværdi) til 196.340 € (1.472.550 kr.) og 28.447 € (213.353 kr.) for områder beliggende i henholdsvis Østersøen og Nordsøen for danske fartøjer og 20.788 € (155.900 kr.) og 7.243 € (54.325 kr.) for udenlandske fartøjer i henholdsvis Østersøen og Nordsøen.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Det danske forslag skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet af bundhabitater af de fiskearter som anvender rev i deres livscyklus.

⁴ Natura 2000 Dialogforum har til formål at give mulighed for en faglig dialog mellem Miljø- og Fødevareministeriet, fiskeriets organisationer, de grønne organisationer og relevante faglige institutioner. Dialogen er fokuseret på fiskeri og beskyttelse af de marine Natura 2000-områder, med henblik på at inddrage organisationerne i arbejdet med Natura 2000 på fiskeriområdet.

Høring

De danske interesseorganisationer ved Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Pelagiske Producent Organisation samt WWF Verdensnaturfonden, OCEANA og Danmarks Naturfredningsorganisation er blevet inddraget gennem Miljø- og Fødevareministeriets *Natura 2000 Dialogforum*.

Forslaget har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri) og høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget. Der er indkommet følgende høringssvar:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) finder, at danske fiskere er afhængige af adgang til de farvande omkring Danmark, hvor de arter der fiskes efter befinder sig. Revområder og områderne der grænser op til revområder er typisk gode fiskeriområder der indeholder mange fisk og som derfor ofte leverer gode fangster.

Fiskeri med slæbende redskaber drives ofte helt op til revområder, hvorfor det er vigtigt at der ikke udlægges større bufferzoner end nødvendige. Det er afgørende for anvendelse af bufferzoner, at der tages hensyn til lokale forhold, som f.eks. vanddybde og hvorledes fiskeriet drives i nærområdet, inden den endelige bufferzone fastlægges. For fiskeri med passive redskaber som garn, tejner og langliner er det vigtigt, at disse former for fiskeri tillades i størst muligt omfang, som der også lægges op til.

Det er vigtigt at sameksistens mellem beskyttelsesdirektiver og fiskeri sikres ved at udvikle planer, der er så fleksible som muligt og som i detaljer definerer de naturtyper, der ønskes beskyttet. Fiskerne råder over meget præcist navigationsudstyr der gør dem i stand til at fiske tæt ind omkring beskyttede områder, der er udlagt i forhold til de habitater, der ønskes beskyttet.

Som det også fremgår af teksten er fiskerierhvervet gennem flere møder blevet orienteret omkring arbejdet med habitatdirektivet og har haft mulighed for at komme med input. Fiskerierhvervet vil gerne rose processen, da det er vigtigt at kunne deltage som erhverv og få mulighed for at dele synspunkter så tidligt som muligt. Der kunne efter fiskerierhvervets mening godt have være kigget lidt mere på muligheden for at definere bufferzoner lidt mindre restriktivt i de enkelte lokale tilfælde, hvor det tydeligt fremgår af fiskeridata som f.eks. VMS, at fiskeri ikke vil kunne drives ind i revområder selvom bufferzonen reduceres fra de 240 meter. I specifikke områder hvor fiskeriet drives langs en skrænt og hvor der swingses ud eller ved meget lave vanddybder, vil man kunne reducere bufferzonen uden risiko for revet.

Der er stadig flere aktiviteter i farvandene omkring Danmark, ligesom der skal tages miljøhensyn i mange af områderne. Det er vigtigt for fiskerierhvervet, der har brug for adgang til områderne, at der tages de nødvendige hensyn, så der sikres en effektiv sameksistens mellem beskyttelse og erhverv i de udlagte områder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De berørte medlemsstater er, ud over Danmark samtlige Østersø medlemsstater. Estland, Letland, Litauen og Finland har allerede tilsluttet sig de danske forslag. Det forventes, at Sverige, Tyskland og Polen tilslutter sig forslaget uden yderligere bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig positivt til forslaget om en gennemførelse af tiltag i fiskeriforvaltningen, som følger af Unionens miljølovgivning og den nye grundforordning i den fælles fiskeripolitik.

Regeringen støtter den fiskeriregulering, Danmark som initierende medlemsstat har udarbejdet på baggrund af en videnskabelig rådgivning i fællesskab mellem de berørte medlemsstater (Sverige og Tyskland) og med interessentinddragelse.

Regeringen arbejder endvidere for, at reglerne bliver så enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive som muligt i forhold til beskyttelseshensynene.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er tidligere oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg om sagen den 21. marts 2016.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

Der er ikke foretaget ændringer til de foreslåede reguleringstiltag siden fremsendelsen af grundnotatet den 21. marts 2016.